

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V uravi prejemam mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat " 15 v
za trikrat " 13 v
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 23 vin.

Poslano:
enostolpna pettivrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni na-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ograke 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Pod savojsko zvezdo.

Nismo mislili, da bo tako daleč prišlo. Grof Berchtold in marki Di San Giuliano sta o svojem sestanku v Opatiji izdala gotovo zelo skrbno sestavljen komunike. V tem komunikeju izjavljata, da se nista domenevala le glede splošnega političnega položaja, ampak tudi glede onih vprašanj, ki se posebno tikajo razmerja med Avstro-Ogrsko in Italijo. To so torej v nasprotju s splošnim političnim položajem brez dvoma stvari, ki se sicer v vsaki državi rešujejo v njenem lastnem delokrogu. Ker pa ni v Italiji nobenega notranjepolitičnega vprašanja, ki bi posebno zanimalo Avstrijo, je jasno, da sta Berchtold in Di San Giuliano »delj in temeljito«, kakor se izraža komunike, »izmenjavala misli« o notranjepolitičnih razmerah Avstro-Ogrske. Katere so te razmere, pojasnjuje komunike na koncu, ko poudarja, da sta se ministra odločila »vednobolj pospeševati simpatije, katere goji javno mnenje nasproti intimnim razmeram med obema vladama.« Komunike torej noče reči, da vlada intimno razmerje med italijanskim ljudstvom in narodi v naši monarhiji, kar podkreplja še s tem, da naglašajo potrebo »simpatije«, ki jih javno mnenje do avstrijsko-laške zveze goji, pospeševati. Notorično pa je, da med nami in Lahi ne obstaja še prava intimnost zato, ker naša notranja politika Lahov ne zadovoljuje. Zadovoljuje jih pa predvsem zato ne, ker Lahom ni prav, da niso še do danes dobili svoje fakultete, ker je naša vlada hotela regnikolom v Trstu stopiti na prste in ker po njihovem mnenju še vedno zadosti ne protežira Lahov v Primorju. To so torej tista posebna vprašanja, ki sta jih Berchtold in Di San Giuliano v Opatiji tako temeljito v pretes jemala.

Če so zunanji ministri katerihkoli držav prišli skupaj, takih komunikejev do današnjega dne gotovo še niso sestavljali. To je prvi tak komunike, v katerem ministra dveh zveznih držav, ki sta poklicana pretesati vprašanja skupne zunanje politike, javno dokumentirata, da sta jemala obenem v bistveni zvezi z zunanjepolitičnimi vprašanji v pretes tudi notranjepolitična in ker naš laške notranje razmere ne zanimajo, se to v tem slučaju pravi, da avstrijski zunanji minister smatra pred vso javnostjo kot nekaj samoposebne umevnega, da se Italija vmešava v naše notranje probleme, ki so z ozirom na dejanski položaj narodnostnega značaja. Vsaj ni ravno nekaj absolutno nedopustljivega, da bi se dva državnika v takem položaju o kaj takem ne menila. Kaj drugega pa je, se o čem takem meniti in nekaj drugega javno naglašati, da se je o tem pogledu

nekaj domeno (»vednobolj pospeševati simpatije itd.«), vrh tega pa niti povedati kaj! Zakaj Avstrija je mnogonarodna konstitucionalna država, v kateri imajo medsebojno narodno razmerje urejevati in določevati narodi sami po svojih ustavnih zastopstvih, kar more seveda vplivati na kako tujo državo, če jo s kakšnim narodom naše monarhije vežejo jezikovne in kulturne vezi, ji pa ne daje nobene pravice, da se neposredno sama v to vtika potom pritiska na zunanje ministra, ki glede na notranjo politiko ne nosi nobene odgovornosti, ima pa faktično velik vpliv nanjo, vsled česar avstrijske narode na jmanj to briga, kaj se je s svojim kolegom v Opatiji menil in celo domnil. Treba je le pomisliti, da se v naši monarhiji Avstriji pravno ne smemo vmešavati niti v notranje zadeve Ogrske, Italija pa se sme v naše! Tisza je Körberju, ko se je ogrskih notranjih razmer dotaknil, naglal z »odličnim tujcem«, Berchtold pa oznanja v javnem dokumentu celemu svet, da je z Di San Giulianom temeljito pretresal avstrijske notranje zadeve!

Spričo tako nezasižanega vtikanja Lahov v avstro-ogrsko notranje reči bi človek mislil, da ima Avstrija od Italije bogvekakšno velikansko korist v zunanjepolitičnem oziru. Le pojdemo po vrsti. Ko smo v duhu berlinske pogodbe anektirali Bosno, v katero smo nešteto krvi in denarja investirali, so Lahi mobilizirali zato, da smo morali Sandžak, ključ do poti v Solun, zapustiti. Ko se je potem Italija odločila zasesti Tripolitanijo, smo ji njene »usluge« ob aneksijski krizi s tem poplačali, da smo jo neovirano pustili v Afriko namesto da bi jo bili takrat prisilili — seveda bi bili morali takrat mi v dogovoru z Rusijo balkansko zvezo skovati, namesto ji nasprotovati — da bi nam bila morala kot protikompensacijo priznati Albanijo. Ob balkanski krizi nam je pa pomagala ustvariti neodvisno Albanijo — hudobni jeziki pravijo, da zato, ker je sama ni mogla pobasati — zato pa je Srbe in Rumune mirno pustila, da so se na račun naših edinih prijateljev na Balkanu, Bulgarov, ojačili. Se Lovčena nam ne privoščijo naša velika prijateljca. Od nas pa zahteva, da ji pomagamo krotiti Grke in je celo želela, da bi ji pripomogli do Rhodosa, katerega ji hudobni Angleži ne privoščijo. In če nam ona privoščijo Cilicijo, ji pa moramo mi zagotoviti vpliv kar v treh provincah Male Azije. Lahi nimajo nobene posebne armade; 250.000 mož mirovnega stanja, kaj je to dandanes? In ko je general Porro zahteval, naj se zviša mirovno stanje, je moral odstopiti. Lahi so pač rekli: Bo že Avstrija povečala svojo moč, da nas bo varovala. Ko so Francoze in Angleži sklenili v Sredozemskem morju svojo mornarico povečati tako, da bodo vsaki drugi kombinaciji kos, so najbolj rohnili Lahi:

Mi, to je trozveza, mora imeti še močnejšo mornarico! Oborožujemo se! Avstrija, (Abasso!) gradi drednavte! Klicali so tako, kakor dela razgrajč, ki vedno kliče vina na mizo, pa navadno na tuj račun. Avstrija gradi brodeve in plačuje, Lahi pa vpije. Da se Avstriji ne bo treba vtikati v zgradbo jadranske železnice, bodo raje Lahi prevzeli to sitno nalogo, samo Avstriji na ljubo. Avstrijska trgovina naj le ostane doma, ker po balkanskih bregovih se ljudje in mule preveč izmučijo. Z denarjem pa, katerega bo Avstrija prihranila, ker ji po zaslugi Italije ni treba napraviti iz kotorske boke prvovrstnega bojnega pristanišča, naj raje napravi laško univerzo ali pa ga naj da za istrske deželnozborske volitve v laški volilni sklad.

Pač, nekaj smo pozabili. Italija nam bo pomagala krotiti velesrbsko nevarnost! Če se stari lisjak Pašić ni iz vsega srca nasmejal, ko je to slišal, ne vemo, ali bo še kdaj v življenju dobil tako lepo priliko. Italija igra nasproti Srbiji približno enako politiko kakor proti nam, namreč umazano. Danes se zavzema zanje, jutri se nanje dere; kakor ji bolj nese. Najbolj pametno bi bilo, da Lahe postavijo vsi tja, kamor spadajo: pred vrata; in sicer Srbi in trozveza. Na Balkanu jih ni potreba prav nič. Če nam pa bodo Srbi kaj hoteli, mislimo, da nam bo vsak drugi prej pomagal kakor Lahi.

Za velikosrbsko nevarnostjo, kakor nam jo zdaj Lahi slikajo na steno — lani in predlanskim niso ti dobri prijatelji zanje še nič vedeli — se skriva nekaj čisto drugega. To je Federzoni v Benetkah čisto jasno povedal: Lahi hočejo, da naj jim Avstrija za njihovo trozvezno »zvestobo« plača, če ne s svojo eksistenco, vsaj z eksistenco primorskih Slovencev in Hrvatov! Nevarnost, ki nam preti od Srbije, katero so Lahi ob prvi balkanski vojski poveljevali kot balkanski Piemont in jo kovali v zvezde, naj Avstrijo zapelje do tega, da svoje lastne Jugoslovane izroči Lahom na milost in nemilost in obnovi čase, ko sta paševala nad Primorjem Depretis in Rinaldini. Tako daleč sega laška nesramnost in grof Berchtold se ni pomišljal privoliti v komunike, ki daje Lahom — bodisi več ali manj — pravico misliti, da hoče Avstrija storiti svoje, da se ta njihova namera uresniči!

V delegacijah bodo slovenski in hrvatski poslanci imeli priliko merodajne činitelje naše zunanje politike vprašati, kako pridejo do tega, da s tujo državo obravnavajo zadeve, ki se nas tičejo in na kakšen način ter na čegav račun nameravajo pospešiti laške simpatije do Avstrije.

Društvo državnih slug na Dunaju.

V soboto, dne 18. aprila se je vršilo glavno zborovanje I. avstrijskega društva državnih slug na Dunaju. Pred zborovanjem se je vršilo posvetovanje načelnikov podružnic vseh kronovin. Kranjsko sta zastopala predsednik Marinko (Ljubljana) in Kalan (Rudolfovo).

Pri konferenci načelnikov so bila sprejete te glavne točke: I. Pokojnina vdovam naj se zviša na 600 K, kar je gotovo opravičena zahteva, ker s 400 K ne more nobena vdova izhajati. Za sirote se je normalo 150 K letno. — II. Pomožni uslužbenci naj se nastavijo v prvem letu, ker ravno pomožni slugi niso pri službeni pragmatiki nič ali vsaj tako malo dosegli, da ne pride njihovo zboljšanje niti v poštev. — III. 35letno službovanje, kar je gotovo opravičeno, če se pomisli, da imajo isto državni uradniki, uradniki pri denarnih zavodih, deželni uslužbenci in še celo delavke v tobačni tovarni, kar jim sicer prav privoščimo. Tudi za c. kr. cestarje se je razvila cela debata, da se isti nastavijo definitivno, kakor se je to zahtevalo že leta 1912. Razpravljalo se je tudi o drugih važnih točkah glede dopusta in poduradniškega vprašanja. Delegat Marinko se je zavzel, da naj bi sodni slugi pri okrajnih sodiščih imeli dovoljenje nositi orožje in ga v slučaju napada od strani kaznjence smeli tudi rabiti, da bi se ne pojavil zopet kak žalosten slučaj, kakor se je zgodil pri c. kr. okrajnem sodišču v Trzinu.

Razpravljalo se je tudi o slabi razdelitvi v zaračunjevanju službenih stopenj, ker nekateri slugi služijo več let in se jim to ni pravilno vračunalo. Zastopnik Društva v Istriji, Troha, se je zavzel, kakor tudi tovariš Kalan, da se vpošteva zakon in naj se paznikom dovoli popolnoma prosta vsaka druga nedelja ali pa naj se jim odškoduje nedeljska služba, kakor veli zakon.

PO OPATIJSKEM SESTANKU.

Opatija. Laški zunanji minister marke Di San Giuliano je dne 19. t. m. z Nabrežine brzojavil grofu Berchtoldu, da se zahvaljuje za lepe dni v Opatiji. Grof Berchtold je brzojavno odgovoril, kako ga je veselil Di San Giulianov obisk.

Rim. Glede na komunike o sestanku v Opatiji piše »Italice«: Nota je zelo pomirjevalna. Novih dejstev, ki bi lahko povzročila skrbni velesilam, ki niso v trozvezi, ne navaja.

Rim. »Secolo« poroča, da sta se laški in avstro-ogrski zunanji ministri v Opatiji tudi zedinila glede na avstrijsko in laško sfero v Mali Aziji; avstro-ogrška sfera leži med laško in nemško. Trozvezne velesile nastopijo v Carigradu skupno za železniške koncesije v svojih sferah.

LISTEK.

J. V. Slavin:

Razor.

Slika iz davnih dni.

Dolga in dolga leta je tekla kri v potokih po vsej Evropi. Preseljevali so se narodi in so si iskali novih bivališč, ker jim je postalo pretesno v domovini — v mrzli Aziji. Prihrumeli so v Evropo in so potiskali drug drugega naprej. Vse je težilo doli na jug, odkoder se jim je smehljala solnčna Italija, dežela pravljic, kjer se smeje večno solnce, kjer je doma bogastvo. In strlo se je tedaj mogočno rimsko cesarstvo pod koraki orjaških barbarov.

Slovani so se usuli na jug tja doli do Jadranskega morja, preko meje zemlje italijanske in do Carigrada samega. Njihova je bila zemlja daleč tja gori do obal Balthijskega morja, in njihovo število je bilo brezštevilo. Slovani so se naselili obenem s Hrvati v deželah, v katerih stanujejo še zdaj. Mogočni so bili Slovani; njihovo posestvo je segalo daleč tja gori proti Donavi, Solnograškem, tja do izvira Drave in je segalo v ogrske ravnine. Okoli njih so

živeli tuji narodi, ki so jim bili sovražni sosede. Od severa in zahoda so jih pritiskali zemlje lačni Nemci, o katerih so mislili Slovani, da nimajo niti vere niti duše. Na ogrske široke ravnine so se pa priklatili kdoveodkod ljudje, ki so imeli čudne obraze. Imenovali so jih Slovani pasjeglavci in so se jih bali bolj nego Nemcev. Še dandanes, ko je preteklo že več kot tisoč let, živé pasjeglavci v spominu Slovenov kot grozni, krvi željni ljudje, ki so prizadejali nekoč toliko hudega.

Na svojih majhnih, kot veter urnih konjih so se pripodili v neštevilnih trumah kar čez noč med mirne Slovence. Klali so in morili mirne seljake in so jim požigali mirna selišča. A tedaj je zavrela v Slovenih kri, in junaška duša se je prebudila. Pustili so plug in motiko. Zgrabili so za bojne sekire, pa so udarili po pasjeglavcih. Pregnali so jih pač nazaj. A Obri so se vrnili kmalu in so ropali, požigali in morili. Kmalu so si podvrgli Slovence ob Muri in so pričeli pritiskati ob Dravi navzgor, da si podvržejo tudi gorotanske Slovence. Hud, dolgotrajen boj se je vnel med obema sovražnima narodoma. Gorotanski Slovani so vzdržali vsak napad, kajti bili so čuječni. Imeli so previdne in neustrašive vodje, ki so jih vodili na

glavne pohode še celo preko meje, v deželo sovragov samih.

Najboljši med njimi je bil Volčan, brniški starešina. Bil je orjak, ki je lomil podkve in se ni ustrašil sam sto sovražnikov. Bil je veljak in bogat, ker je imel polja in živine ko nihče drugi daleč naokoli. S svojim pobratimom Radegostom, starešino rogovinskim, je hodil na boj proti pasjeglavcem in vsakokrat se je vrnil zmagoovit in z obilnim plenom iz sovržne dežele. Tudi Radegost je bil močan in bogat. Njegovo polje se je raztezalo skoro tik do Osojskega jezera. Mejaša sta si bila z Volčanom; kajti selo Rogovina je stalo komaj tri ure hoda od Brnice.

Tretji, ki se je pridružil tupatam, je bil Slavoj, svetnoški župan. Bil je še mlad in častihlepen, dasi hraber in močan kot medved. Toda nesrečna častihlepnost ga je privedla pozneje do padca. Podvrgel se je Obrom, misleč, da doseže pri njih čast in slavo. A nekoč ga je užalil poveljnik oberske čete. Slavoj je dvignil svojo pest, pa je pobil z njo Obra kakor psa. A tedaj so navalili nanj Obri in so ga nateknili na dolgo sulice. In Slavoj je poginil — poginil kakor izdajica svojega rodu.

V tistem času se je prikazal med go-

rotanskimi Slovni tuj svečenik, ki je učil doslej jim popolnoma neznan vero. Star je bil ta tuji svečenik in je prišel kdoveodkod. Kamorkoli je prišel, povsod je pravil o nekem Bogu, ki je umrl zaradi grehov ljudi. Delal je po čelu, ustih in prsih neka čudna znamenja, katera so videli dozdej Slovani samo pri Nemcih. Smejali so se mu Slovani in ga niso mogli umeti, dasi je govoril njihov jezik. A svečenik ni odnehal; govoril je dalje z živo besedo in se ni zmenil za krohote in psovanje. Šele ko je začel svečenik zasramovati njihove bogove, so vzkipeli. Pestil so se dvignile grozeče, in čulo se je polno srditih glasov. Kajti Slovani so častili svoje bogove, in gorje mu, kdor jih zasramuje! — In pognali so svečenika iz sela in so ga tirali na polje.

Mirno je odšel svečenik od njih in se jim je nasmehljajal dobrotno in milo. In videli so ga, kako je šel preko polja. Roke je imel prekrizane na prsih, in tu in tam je dvignil svojo sivo glavo, pa je pogledal v sinje nebo. Šel je v sosednje selo in je učil tudi tam vero v tistega neznanega Boga...

(Dalje.)

Dnevne novice.

+ **Shodi S. L. S. na Notranjskem.** Včeraj sta se vršila dva volilna shoda, na katerih je govoril g. dr. Lovro Pogačnik. V Zagorju se je vršil shod dopoldne po sv. maši v župnišču, v Knežaku pa popoldne na dvorišču gospoda župana. Zborovalci so izvajanjem gospoda kandidata živahno pritrjevali.

+ **Ustanovni shod zasavske kmečke zveze na Vačah** se je vršil včeraj. Shod je sklical g. Fr. Majdič, udeležili so se ga med drugimi trije župani: Brice iz Litije, Drnovšek iz Hotiča in Čebela iz St. Lamberta. Za načelnika kmečke zveze je bil soglasno izvoljen Titus Strm-ljan. Na prvem zboru zasavske kmečke zveze je poročal deželni odbor in dr. Lampe o nalogi kmečkih zvez in je pojasnil tudi, kako je S. L. S. pri bremenih za deželno gospodarstvo varovala kmeta, obrtnika in hišnega posestnika. Zborovalci so to z odobravanjem vzeli na znanje. Dr. Lampe se je spomnil tudi pokojnega deželnega poslanca Fr. Košaka, ki je ves čas v deželnem zboru bil zvest program naše stranke in kmečkih zvez. Ko zaupniki volilnega okraja z vodstvom stranke določijo naslednika, bo Zasavje odločno nastopilo zanj in mu pripomoglo do zmage.

+ **Delo ljubljanskega državnega poslanca.** Ljubljanski državni poslanec dr. Ravnihar se bo sedaj vendar lahko pobahal z delom. Ljubljansko uradništvo že dolgo časa daje z glavami nad »uspehi« svojega poslanca. Sedaj pa se je dr. Ravnihar vendar ojunčil in izvršil je veliko dejanje. Kdor misli, da je napravil kaj za uvrstitve ljubljanskega državnega uradništva v I. razred aktivitetnih doklad, se seve moti. To je za dr. Ravniharja preveč krušno vprašanje, on se bavi z višjimi stvarmi. Fini dr. Ravnihar, ki je v deželnem zboru zatrjeval, da je nasprotnik laži in osebnosti, je dal svoje ime sedaj za jako nizkotno gonjo proti ljubljanskemu knezoškofu. Župnik Berce je pisal knjigo, katero je dal tiskati v Ameriki, v kateri mrgoli napadov na knezoškofa in Brctovih izmišljotin. Ta knjiga je bila, ko je prišla iz Amerike, konfiscirana. Dr. Ravnihar je knjigo imuniziral v obliki interpelacije. Sedaj so knjigi dali ovitek »Interpelacija poslanca dr. Ravniharja...« ter jo kolportirajo okoli. Pošiljajo knjigo po pošti na razne naslove, poleg je pa priložen ček neke Manice Komanove. Ker knjige nihče naročil ni, mu je tudi ni treba plačati. Če bo kdo zahteval vrnitev, naj se potem zahteva odškodnino za to, ker se je morala knjiga hraniti. Kdor je dobil knjigo nenaročeno, naj nam to blagohotno javi. Ljubljanskemu državnemu poslancu pa je vsekakor čestitati na tem edinem »uspehu«, od katerega pa volilci dr. Ravniharja nimajo prav nič. Bilo bi pač za ljubljanske volilce, posebno za ljubljansko uradništvo, bolje, da bi se njihov poslanec posvetil skrbi zanje, ne pa konkuriral za »uspehe« z župnikom Bercetom in Manico Komanovo.

+ **Nemci in jugoslovanstvo.** Praška »Union« prinaša uvodnik o narodnostnih razmerah na jugu. H koncu pravi: »Nemci kličejo po močni roki. Tudi Slovan jo pozdravlja, ako je pravična, ker se mu je ni treba bati, kajti nihče ne bo Nemcem niti lasu skriviti. Ako se pa par preveč razgreje, potem ne bo noben kotel tako močan, da ne bi končno eksplodiral. Kar počno Nemci tukaj na jugu, je že davno prekoračilo dovoljeno mero. Čimbolj bodo netili ogenj, tem gorkeje bo postajalo.«

+ **Opatijski sestanek in naše notranje zadeve.** Kakor vidimo, je topot tudi »Neue Freie Presse« istega mnenja glede opatijskega komunikeja kakor smo je mi izrazili. Imenovani list se bavi z njim v dolgem članku, v katerem izvaja, da se je prvič zgodilo, da se je inozemska država v sporazumu z našim zunanjim ministrom vmešala v naše notranje zadeve in to obžaluje, ker bo imelo jako slabe posledice. Kaj je najgibljivi razlog, da je »Neue Freie Presse« tega naziranja, to je postranska stvar, saj vemo, kako ta list svoj plašč obrača po vetru. Ima pa zopet slučajno prav. Iz laških listov posnamemo, da je Di San Giuliano v prvi vrste dosegel, da bo Avstrija priznavala v Italijo dosežene doktorske diplome. Ta stvar ni brez nevarnosti. Ne glede na to, da se Slovincem in Hrvatom v Cislitvaniji ne priznavajo zagrebške diplome, je treba pomisliti, da bo pohajanja univerz v laškem kraljestvu v laški mladini iz Avstrije močno pospešilo iredento. Znano je, da so laške univerze središče novega nacionalističnega gibanja, ki ni nič drugega kakor nova arma za iredento. Grof Berchtold je pač zelo malo premislil, če je dal svojemu kolegi res to obljubo. Sicer pa, če Avstrija sama hoče iredento, naj jo pa ima.

+ **Bolezen zagrebškega nadškofa Posiloviča** se je zadnje dni nekoliko zboljšala, a vsled visoke starosti bolnikove nevarnost nikakor ni minila.

+ **Hrvatske zadeve.** Ban baron Skerlec se je s hrvatsko - srbsko koalicijo nekaj spri. Eni pravijo, da jo je nameraval

razbiti in z delom koalicije, starimi unijnosti in Tomašičevci ustvariti novo vladno stranko, drugi pa menijo, da se je uprl zgolj izvestnim osebam, katere koalicija predlaga za sekcijna mesta v vladi. Ban sam oficijozno razglasa, da je za to, da se vlada izpopolni s člani večine, da pa je odnekad stal na stališču, da ima osebe on sam izbrati kakor tudi določiti, katera mesta bo oddal in da se z večino o tem formalno nima pogajati. (Čudne pojme ima ta ban o hrvatski ustavi!) On da misli zase, s članoma večine samo justični in narodno - gospodarski oddelek. Koalicija ima jutri sejo. Splošno se sodi, da se bo tudi topot udala. — Nekateri listi poročajo, da se je te dni na Rabu zbralo okoli dr. Mile Starčevića več voditeljev Starčevićeve stranke prava, med njimi tudi don Prodan in nekateri istrski poslanci ter da so baje izrekli obžalovanje, da se S. L. S. vedno bolj nagiba k Radiću in pravašem okoli »Hrvatske«. (Kolikor mi vemo, ni S. L. S., oziroma Vseslovenska ljudska Stranka, nobenega stališča glede tega zavzela.) — Kakor »Obzor« poroča, prireja Radić sila ljudskih shodov. — V županjskem upravnem odboru virovitiške županije se je stavljal predlog, naj se nastavi poseben šolski nadzornik za madjarske šole, v katerih se otroci na primer uče, da je hrvatsko primorje »Magyar tengerpart« (Madjarsko primorje). — Reški magistrat je naročil hrvatskemu delavskemu podpornemu društvu »Sloga«, da ima svoj napis prestaviti v laščino in laške besede na prvo mesto postaviti, da pa mora tudi svoje ime »Sloga« na laško prevesti! So pač pravi norci na reškem magistratu. — »Hrvatski katoliški narodni savez« je priredil sredi tega meseca v Cirkveni pri Sv. Ivanu žabno tridnevno agrarno - socialni tečaj. — Ravnateljstvo družbe sv. Cirila in Metoda za Istro je dobilo za Veliko noč 1000 K od generalnega majorja Czerliena v Zagrebu, 1000 K iz zapuščine od svojega nečaka, umorjenega lekarnarja Sijepana Matijeveča v Brodu in 1200 K kot ustanovnino od dr. Frana Alačevića, odvetnika v Zadru. Tudi narodno - obrambno društvo »Hrvatska Narodna Straža« za banovino se pridno giblje. Dne 3. maja ima glavno skupščino v Zagrebu. Nove podružnice se osnujejo v Jastrebarskem, Ivanič gradu, Sv. Ivanu Zelini, Kostajnici, Novi Gradiski, Novi Kapeli, Oriovcu, Sibinju, Samoboru, Krapini, Pregradi, Požegi in Osijeku. — Cesarski namestnik v Dalmaciji grof Attems namerava zastopnike strank začetkom maja sklicati na posvet glede volilne reforme za deželni zbor, ki jo je vlada sama izdelala. Stranka prava je za najdemokratskejšo reformo.

+ **Nov pojmi.** Z ozirom na hrvatski pozdrav, s katerim je bil di San Giuliano v Opatiji sprejet, piše milanski »Secolo«, da je bil neprimeren, ker je Opatija »etično italijanska zemlja«. Lahi so res mojstri. Morebiti so tudi Vipava in Kobarid ali pa celo še Postojna »etično« laški? Saj je bil tudi Tripolis »etično« že zdavnaj laška posest, kar utemeljujejo nekateri iz najdljivi Lahi s tem, da so tam ostanki rimske kulture. Potemtakem spada tudi Ljubljana »etično« pod Italijo, ker je tu prav veliko rimskih izkopin. Lahe na to opozarjamo.

+ **Premeščeni** so bili častiti gospodje: Francisek Zorko, eksposit v Nadanem Selu za župnega upravitelja na Slap, Janez Miklavčič, kaplan v St. Vidu pri Zatični, za župnega upravitelja v Zavrč, Karel Zajc iz Slavine za eksposita v Nadanem Selo, Jožif Koželj iz Planine v St. Vid pri Zatični in Jožef Leben iz Košane v Slavino.

+ **Osmina po pokojnem dekanu č. g. Trčku** bo v četrtek ob 9. uri dopoldne v Šmarji.

— **Požar.** Dole pri Litiji. Dne 16. t. m. smo imeli požar. Pogorelo je vse posestniku Ignaciju Aubel iz Kala. Požar se je razširil tako hitro, da ni bilo možno rešiti niti vse živine. Zgorela je krava, telica in troje mladih prašičev. Le skrajni požrtvovalnosti sosedov in mož iz bližnje okolice se je zahvaliti, da ni požar uničil cele vasi. Gasilnega društva ni daleč na okoli, dobro bi bilo, da se ustanovi.

— **Solicitor Medvedšek na potu v Ameriko.** Ljudevit Medvedšek, solicitor notarja v Novem mestu, je bil znan kvartopirec. Naredil je mnogo dolga. Menice so pri njem igrale glavno vlogo. Za žirante je dobil raznovrstne ljudi. Večjo vsoto sta vzela na menico s Čizmakom in Stanzelnom iz Gotne vasi. Diferenco bosta morala ta dva trpeti. Dolga je do 20.000 K. Notarju je tudi odnesel predujem. Dejal je, da gre stariše obiskat. — Pisal je notarju kot šefu iz Celja, da se vrne 14. t. m. 15. t. m. pa je že poročal, da je na potu v Ameriko in prosil Čizmaka, naj poravnava menico, da mu sčasoma vse povrne.

— **Mraz.** Iz Novega mesta se nam piše: Jako slabo vreme smo imeli v petek zvečer, celo noč in v soboto: burjo in sneg. Gorjanci so v snegu; Stopiče in Podgrad ravno tako; velik del Šmihelske fare in Grčovje. Danes na nedeljo tudi burja piha; črešnje, breskve, črešnje in hruške so v

najlepšem cvetju; marelice so že odcvetele; jablane so že precej razvite; na Trški gori je trta že močno odgnala. Bojimo se, da bi se ponoči zjasnilo, potem smo zopet udarjeni; ubogi kmet, ki mora v vednem strahu živeti in če kaj pridela ali priredi, je primoran to za slepo ceno prodati. Radovedni smo, kako bo v torek »Jurjev semenj« v Novem mestu uspeval, posebno radi cene za govejo živino.

— **Klic od gospe Svete.** Zaradi kortaže te tiskovine je ljubljansko sodišče dalo zaslišati osmošolca Albina Gregora v Novem mestu.

— **O, ti konjski barantavci.** Tako tarna že delj časa po sodiščih Jožef Podobnik iz Vojske pri Idriji. V začetku aprila je prišel na sejm v Ljubljano. Tu je kupil od neznanega prodajalca par konj za 520 K. Ta mu je dal živinski potni list, glaseč se na ime Jolies v Novem mestu. Prodajal mu je konje brez »tadla«. Drugi dan pa je doma zapazil, da sta nadušljiva. Iskal je Joliesa. Dobil je tega v Novem mestu, pa mu je dejal: »Oni niso na pravi.« — Šel je na drugi sejm v Ljubljano. Tu je res opazil prodajalca konj in mu dejal, da naj gre na magistrat, da bo povedal ime. Ta pa mu je dejal, naj malo počaka, da se takoj vrne. Čakal je Podobnik dopoldne, a prodajalca ni bilo. Medtem pa je opazil, da hodijo okoli isti obrazi kakor na kritični sejm dan. H konjem se je približal konjski mešetar, znani, že mnogokrat kaznovani Jerlah, vulgo Hlade iz Pristavce. Ta je dejal, da sta konja njegova. Preisnjega prodajalca pa ni hotel poznati. Po dolgem iskanju po orožnikih se je pa dognalo, da je bil prodajalec konj bivši poštni uslužbenec Alojzij Kristan iz St. Vida, da so ti trije z ubeglim delavcem Pavlovičem sporazumno prodajali bolne konje.

— **Iz Toplice na Dolenjskem.** Pisec notice, objavljene v »Slovincu« št. 86 z dne 17. aprila t. l. pod naslovom »Dolenjske Toplice« je bil popolnoma mistificiran od človeka, ki ne privošč Toplicam napredka in razcvita in ki je obenem osebem nasprotnik podpisanega. Ni res, da se zvišajo v nastopni sezoni ordinacijska taksa, pristojbine za kopeli ter najemne cene za sobe. Nikoli se sploh ni niti mislilo na to. Napravo novih kabin je bil primoran lastnik kopališča oddati dunajski firmi, ker ni mogla nobena slovenska ali sploh domača kranjska trdnja prevzeti takega dela. Mistavracija v najem občečislani gospej Jožestavraciji z nekim nemškim natakarkem iz Gradca; res pa je, da se je oddala restavracija v najem občečislani gospej Josipini Simonišek iz Celja. Konstatiram tudi, da število gostov leto za leto znatno narašča; vsaka nasprotna trditev je povsem neresnična. Podpisani noče omenjati svojih zaslug, ampak konstatiranje radioemanacije in zgradba separatnih bazenov z naravnim pritiskom in s protokačo termalno vodo, kakoršne naprave nima nobeno drugo kopelišče, kakor tudi sedanje zanimanje vseučilišnih profesorjev za Toplice, je sad njegove iniciative. Toliko v pojasnilo. Dokazi za vse trditve podpisanega so vsakomur na razpolago. — Z velespoštovanjem vdani dr. Konstantin Konvalinka.

— **Kurji tat zopet v novomeški okolici.** V občini Prečna je že na več krajih zmanjkalo kokoši. Tat spraznuje kurnice zelo previdno. Na enem kraju so našli vrečo. To je znamenje, da jih pobaše v žakeli. Odkar so prijeli enega železniškega strojevodjo, je bil mir. Zadnji čas, in to od februarja do danes pa je zmanjkalo obilo perutnine. Koncem marca meseca je bila izpraznjena kurnica Jožefu Kresetu v Hruševcu. Pobrane so mu bile kokoši, race, pure in goši vsкупni vrednosti 50 K. — To je spaznil tat, prišedši po progi v mesečni noči. To mora biti dober prijatelj perutnine, kajti v nekaterih krajih je slabeje pustil in pobral le pitane. Upamo, da se ujame v zanjke.

— **Živinski oče.** I. Korošec, bivši urar v Novem mestu je leto dni vdovec. Ima tri otroke. Neki dan je prišel pijan domov in hotel svojo 17letno hčer posiliti. Ta je upila in prišlo so sosedje, kateri so ga naznanili. Pri okrožnem sodišču v Rudolfovem so mu naložili 6mesečno ječo z vsemi priboljški.

— **Iz Tržiča.** G. zdravstveni nadzornik dr. Demeter pl. Bleiweis si je ogledal pretekli teden tukajšnjo slovensko ljudsko šolo in nekatere tovarne.

— **Slovinci v Ameriki.** Slovinci v Ameriki nad 200.000. Že uradna ameriška statistika jih izkazuje 183.431. V mestu Cleveland je Slovinci nad 20.000.

— **Napad z nožem.** V Štefanji vasi je Fran Klančar z nožem napadel 30 let starega posestnikovega sina Leopolda Mehle ter mu zadal tolike rane, da so Mehleta morali prepeljati v deželno bolnišnico.

— **Um se je omračil** nenadoma 48 letnemu posestniku vulgo Borštarnju iz Besnice, ki je prišel te dni bos in brez klobuka na kolodvor v Krasnu ter hotel vstopiti kljub posredovanju železniškega osebja brez voznega listka v popoldanski osebni vlak. Ker so spoznali, da se je možu zmešalo, so ga poslali v opazovalni oddelek deželne bolnišnice v Ljubljani.

— **Ogrski Slovenec ponesrečil v Ameriki.** V Avrori se je smrtno ponesrečil v premogovniku ogrski Slovenec Štefan Učko.

— **Samoumor Slovenca v Ameriki.** V Chiskolmu je izvršil samoumor Slovenec Simon Rogelj, radom iz Kranja.

Šla erteke novice.

š **Proslava 500 letnice ustoličenja korških vojvod v Mariboru.** Iz Maribora poročajo: Včerajšnja proslava ustoličenja korotanskih vojvod je sijajno uspela. Občinstvo je naravnost občudovalo priprostost, svežost ter blek starih slovanskih narodnih noš. Ravno narodne noše, katerim se je občinstvo divilo, so dale včerajšnji slavnosti sijaj in pomen, ki ne bo kmalu pozabljen. Mladinski prizor na večer pred ustoličenjem Volkunovim je bil naravnost očarljiv. Ob končni živi sliki, ki je predstavljala poklonitev Sloveniji, je po napolnjeni dvorani zadonela pesem »Hej Slovani« in »Lepa naša domovina«.

š **Pogreb umrlega dr. Mlakarja** se je vršil v soboto ob skrajno slabem vremenu. Navzočih je bilo blizu 100 duhovnikov in 67 bogoslovcev. Sprevod je vodil od doma v stolnico knezoškof dr. Napotnik, iz stolnice na pokopališče pa kanonik Majcen. Udeležba je bila ogromna.

š **Slana napravila ob Muri veliko škodo.** Iz Maribora poročajo, da je danes ponoči v krajih blizu Mure napravila slana v nizavah obilo škode. Pozebli so cvetoči orehi kakor tudi cvetoče rano sadno drevje. Mnogo škode je napravila tudi na žitu in rdeči detelji.

š **Škrlatica v mariborski gimnaziji.** V mariborski gimnaziji je izbuknila škrlatica. Zbolel je dijak Alojzij Urankar iz I. c razreda na domu pri svojih starših. Pouk so v tem razredu za teden dni prekinili.

š **Pohvaljeni orožniki.** Deželno orožniško poveljstvo je izreko javno pohvalo: orož. tit. stražmojstru Francu Calabeku in orož. tit. četovodju Antonu Gvanušu, oba v Konjicah; orož. tit. stražmojstru Mihaelu Brankoviču in Jožefu Bizjaku, oba v Hoheneggju; titul. stražmojstru Mihaelu Obendraufu v Waltendorfu.

š **Otroka ustrelil v šali.** Viničirjeva žena Ivana Topohnjak v Nunski grabi v ljutomerskem okraju, je poslala 23. p. m. svojo svakinjo Franciško Topohnjak iz vinograde domov, da bi pogledala po njenem 16 mesecev starem otroku Karolini in petletnemu bratcu Vincencu Muršecu. Svakinja je manjšega otroka pestovala, deček se je pa nanjo naslanjal, ko je prišel v hišo 14 letni delavec Franc Golob in vzel s stene puško. Franciška Golobnjak mu je zaklicala, da je puška nabasana, kar pa Golob ni verjel. Nameril je puško na dečka in mu zaklical v šali: »Ustrelil te bom.« Puška se je izprožila in so šibre zadele dečka v glavo, da je vsled izkrvavljenja kmalu nato umrl. Golob in zakonska Golobnjak so se morali 18. t. m. zaogovarjati pred mariborskim sodiščem zaradi prestopka proti varnosti življenja. Golob je bil obsojen na mesec dni zapore, Jožef Topolinjak pa na 14 dni zapore, ker ni puške bolje spravil. Ivana Topolinjak je bila oproščena.

š **Hčere umorile svojo mater.** Iz Brezice poročajo, da sta 9. t. m. 60 letno prevzitarico Amalijo Devšic umorili njeni dve hčeri, posestnici Neža Horvatič in Terezija Figer s pomočjo soproga prve. Med hčerama in materjo, ki je živela pri svoji hčeri Neži Horvatič, je trajalo že dalje časa sovraštvo, ker zakonski Horvatič in Figer niso hoteli materi plačati že dalje časa neke dolžne vsote. Dne 9. t. m. je došlo vnovič do prepira in stara žena je pobegnila v bližnji gozd. Hčeri in zet so ji sledili, vrgli v gozdu na tla in jo zadušili. Morilki in morilca so izročili sodišču.

Primorske vesti.

p **Odmevi občinskih volitev.** — Obsojeni laški divjaki. V sredo so stali pred goriskim sodiščem Lahi Pallich, Vittari, Bratřiž in Davison radi napada na dr. Luce Treota. Razpravo je vodil dr. Vinci, zasebna obtožitelj sta pa bila dr. Luce Treo in Janko Novak. Po zaslišanju prič je obsodil sodnik Vinci po § 431. kaz. zakonika Bratřiža na 48 ur zapore, Pallicha na 30 K, Davisona na 10 K. Radi odškodnine za bolečine in povzročeno škodo je zavrnil sodnik zasebna obtožitelja na civilno pravno pot. — Proti nad vse milostni sodbi sta prijavila zasebna obtožitelja vzklic, ker pobalinske pretepe je pač treba razločevati od razžaljenja časti.

p **Zopet tatvina na škodo »Delavske konsumne zadruga« (Cooperative operaie).** Mihael Humer, vodja skladišča »Delavske konsumne zadruga« v ulici F. Cappello št. 12 v Trstu, je predsinočnim prijavil policiji, da je bila po neznanih tatovih ukradena iz mesnice, nahajajoče se v rečni hiši, precejšnja množina mesa, v skupni vrednosti 50 K. Funkcionarji so se takoj podali na lice mesta in so tam takoj dognali, da je ono meso odnesel uslužbenec mesnice Brunon Davi, katerega so tudi kmalu po-

tem aretirali. Izvedeli so pa tudi, da je Davi ukradeni meso hranil v neki mesnici v ulici del Bosco. Kakor skriv na tej tatvini je bil aretiran tudi neki drug uslužbenec iste mesnice, imenoma Gvidon Nauti. Policija je pa ob tej priliki izvedela, da je bilo tekom zadnjih treh mesecev ukradeni v isti mesnici za 1500 K mesa.

p Polaar Tagblatt o istrskih volitvah. »Polaar Tagblatt« o četrtka piše glede istrskih volitev, da je težko verjetno, da bi novi deželni zbor zamogel kaj delovati. Izmed 47 poslancev jih bodo imeli Slovenci in Hrvati najbrže zopet kot poprej, namreč 19. Polozaj se pa tudi potem ne bi nič izpremenil, ako bi Slovani dobili kak mandat več. V najslabšem, oziroma v najboljšem slučaju (kakor se hoče) bi se razmerje sil izpremenilo. Neznosnih razmer, ki ne vladajo nikjer drugod kot v Pulju in v Istri, ni mogoče odpraviti rednim putem. Temu bi odpomogel samo vladni komisar. K temu pripomnimo, da je jasno, da bi bil pri danih razmerah za Slovence in Hrvate pravičen vladni komisar edina rešitev. Če se nam pa kedaj posreči dobiti večino, pač ne bi mogli biti tako brutalni napram našim Italijanom, kakor so oni proti nam sedaj, ko imajo vso vladno v rokah. Sicer pa tudi ni vseeno, če imamo Slovani 1 poslanca več ali manj.

p Društvo za podporo izpuščenih kaznjencev in njihovih nedolžnih družin v pokneženju grofiji Gorisko-Gradiščanski priredi v Gorici koncert v petek, dne 17. aprila 1914, ob 8½ uri zvečer v dvorani »Giuseppe Verdi« (Passaggio Edling), blagohotno prepuščen od goriske podružnice »Banca Cattolica Trentina«. Spored: 1. Grieg: »Dan poroke na Troidhaugen«. 2. Beethoven: »Larghetto druge sinfonije«. 3. Reinecke: »Igra pred petim dejanjem opere »Kralj Manfred«. 4. Bassi: »Il Carnevale di Venezia« (varijacije za klavir izvršuje g. m. o. Trebbi; na glasovirju spremlja g. Pattuna). 5. L. Vinci: »Sinfonična fantazija«. 6. Bizet: Arlessienne, II. suite, a) Pastorale, b) Intermezzo, c) Fandole. Koncert vodi L. Vinci. — Vstopnice in sedeži se prodajajo v koncertni dvorani na dan koncerta že od 4. ure popoldne.

p Rapična rast Tržiča. Dne 30. novembra 1913 je štel Tržič (Monfalcone) 11.012 prebivalcev, to je 35 odstotkov prirastka od leta 1910 sem. Prirastek v primeri z letom 1900 pa znaša 144 odstot.

p Nesreča na božjem grobu. Letos so stali kot straže na božjem grobu v Kobariu vojaki tamonjske posadke. Vsak vojak je stal po eno uro. Na velikonočno soboto pa je postalo naenkrat nekemu vojaku slabo, da je omahnil in se pri tem nevarno ranil v vrat. Vojaka so morali prepeljati v bolnišnico.

p Radi sleparstva je bil obsojen pred goriskim deželnim sodiščem neki Rudolf Kogoj na osem mesecev ječe.

p Žrtve burje. Hlapec Jožef Čermelj pri županu Bratini na Ustju je v sredo zvečer peljal v največji burji voz sena od doma proti Gorici. Ob pol 9. uri je peljal mimo Ceste. Burja je tulila okoli voglov, in ko so slišali ljudje mimo peljati voz, se je marsikdo stisnil pod odejo in pomiloval popotnika v tem slabem vremenu. — Okoli 10. ure je moralo biti, ko je pod Črničami zagrabil vrtnec voz in ga preobrnil. Kratek jek in hitro je moralo biti končano. Konj je otepal in prestrašeno slutil, da se je moralo nekaj zgoditi. Ljudje pa, ki so dvignili voz, so dobili pod njim kleččega človeka. Glavo je imel položeno ob cestni kamen in na levi strani popolnoma zmečkano. Trdo ležišče za reveža ob smrtni uri! Pred 14 dnevi je odpeljal ženo v umobolnico, na cesto sta vržena od neusmiljenega življenja dva nedorasla otroka v nežni mladosti.

p Umrl je v Gorici inženir Friderik Kientz.

p Češka filharmonija je s svojim koncertom dne 17. t. m. v Trgovskem domu v Gorici končala svojo turnejo na avstrijskih tleh. V Gorici so bile za koncert vse vstopnice razprodane in so dirigenta kakor tudi orkester viharno aklamirali.

p Razpuščen je občinski svet v Gradežu in se je postavila upravna komisija.

p Tat na debe'o je Ivan Martelanc iz Barkovelj pri Trstu. 43 let star je bil že 20krat zaradi tatvine obsojen. Kradel je tudi v Ljubljani, največ pa v Italiji, pa tudi v Franciji in Švici. V Trstu se nahaja pod stalnim policijskim nadzorstvom, izgnati pa ga kot domačina ne morejo. Lani je v Italiji izvrševal tihotapsko trgovino s tobakom in specialitetami in so v Trstu, kamor se je vrnil, našli pri njem veliko denarja. Ker se mu pa niso posamezni slučaji mogli dokazati, so ga morali izpuštili. Vrnil se je v Italijo, kjer so ga novembra lanskega leta našli skritega pod posteljo v nekem stanovanju v Novari. Dejal je, da ni drugod našel prenočišča in da je moral iz Trsta zbežati, ker je tam stal na čelu »narodnega odpora proti Hohlohevim dekretom«. Ker mu niso mogli dokazati nameravane tatvine, so ga zopet

izpustili. Mož se je potepal potem po različnih krajih in povsod nekaj ukradel, dokler ga niso v Ronkih prijeli, a je ušel. Ko so ga zopet ujeli, je moral predsediti nekaj časa v zaporih v Milanu in Rimu. Dne 17. marca t. l. je bil izpuščen in so ga naši policaji čakali v Ronkih. Martelanc pa se je medtem pojavil v — Kopru, kjer je uradniku pri okrajnem glavarstvu Matiji Zucca ukradel v spalni sobi 1081 K. Policaji so ga pa kmalu imeli, dasi se je spretno izgovarjal.

p Mornar utonil. Med viharjem je utonil neki mornar vojne ladje Radetzki.

ZIMA V BELIKRAJINI.

Iz Metlike nam poročajo dne 18. t. m.: Pri nas je nastala prava zima. Na Gornjanjih sneži kot o Božiču. Ljudje se poje pozebe, ker je sadje v najlepšem cvetju in tudi trta je že precej poglana.

Ljubljanske novice.

Ij Poročena sta bila 19. t. m. pri sv. Petru v Ljubljani vdovec Artur Albin Ivan Jurij Drexel, nadinženir z Dunaja, evangelijske vere, rojen leta 1839 v Lvovu, in gosposkična Matilda Amalija Thomann pl. Montalmar, katoliška učiteljica višje dekliške šole v Mostaru Bosni, rojena leta 1851 v Trstu. Skupna starost obeh novoporočencev znaša 138 let.

Ij Umrla je včeraj ob 4. uri popoldne v visoki starosti 84 let Marija Tavčar, prodajalka sadja, tašča skladiščnega mojstra g. Ivana Pippa. Pogreb bo jutri ob 4. uri popoldne s Sv. Petra ceste št. 36. Svetila ji večna luč!

Bromni ojetisk. Opozarjamo vse p. n. interese na strokovni tečaj (predavajne s praktičnimi poizkusi), ki ga priredi danes v torek in v sredo (ob 8. uri zvečer v Prešernovi sobi restavracije »Novi svet«) društvo »Klub slovenskih amater-fotografov v Ljubljani.

Ij Dva vojaka samomorilca? Po Ljubljani se govori, da sta se ustrelila dva vojaka 27. pešpolka. Neki vojak III. letnika da si je pogljal kroglo skozi sence, drugi pa da se je ustrelil skozi ušesa. Vojaške oblasti molče, zato se ne ve, kaj je resnice na teh govoricah.

Ij Umrl so v Ljubljani: Lovro Borštnik, čevljarjski pomočnik, 25 let. — Helena Šmuc, kantinerka in hišna posestnica, 56 let. — Marijeta Grčar, drvarjeva žena, 66 let. — Fran Keršmanc, sin železniškega kurjača, pol leta. — Helena Posavc, gostja, 81 let. — Henrik Ziegler, pešec 27. pešpolka, 23 let. — Josip Osredkar, bivši dimnikarski pomočnik, 18 let. — Franciška Dimic, delavčeva žena, 46 let.

POLOŽAJ KATOLIČANOV V SRBIJI.

O položaju katoličanov, bivajočih v Novi Srbiji, piše »Katoliški list« z dne 13. marca t. l.: »Mnogi katoličani se iz Nove Srbije izseljujejo v Ameriko. To so katoličani albanske in srbske narodnosti, ki govorijo srbski jezik. Res je, da jih Srbi niso sicer silili k odpadu, pa jim zelo prigojajo. Tam se katoliški klerus na razne načine zatira in je bil katoliški duhovnik Glasnović edino radi tega obsojen h kazni 200 dinarjev, ker je poslal v cerkveni zadevi brzojav svojemu škofu v Prižren. Tudi se hočejo katoličani iz Janjeva na Kosovem polju izseliti. Gotovo je to drastična ilustracija, kaka prostost vere vlada v Novi Srbiji.

Zadnje vesti.

Cesar obolet.

Dunaj. Uradno se o obolenju cesarjevem poroča: Cesar že 14 dni boleha na katarski afekciji. Afekcija traja nezmanjšano dalje. Poleg cesarjevega generalnega nadzdravnika dr. Kerzla, kateremu je poverjeno zdravljenje cesarjevo, je bil za časa obolenja opetovano pozvan v posvet dvorni svetnik prof. dr. Ortner, ki je zadnje dni opetovano imel priložnost položaj cesarjev natančneje preiskati. Pri tem konstatirani katar spremlja sedaj zvišanje temperature, ki je združena s pokašljevanjem, kar moti nočni počitek cesarjev. Cesarjeve moči in apetit so zadovoljive. Cesar rešuje ne glede na obolenje po stari navadi drž. posele na sprejema ustna poročila. Tako je včeraj sprejel najvišjega dvornika grofa Montenuova, oba generalna adjutanta grofa Paara in Bolfratha ter ministrskega predsednika.

Dunaj. Včeraj je cesar sprejel tudi generalnega ravnatelja Haberga. Nadvojvoda Franc Salvator in njegova soproga nadvojvodinja Valerija sta se včeraj popoldne pripeljala na Dunaj.

Dunaj. Korespondenčni urad poroča: Od cesarja zdavečih zdravnikov podpisani bulletin od včeraj pravi, da je pri cesarju 18. t. m., potem ko je okoli 14 dni obstojala menjajoča se hripavost in brezvročinski katar v velikih sopilnih poteh, nastopilo med zebjenjem in vročinskim dviganjem temperature omejeno ognjišče

gostega katarja v najmanjših odcepkih sopilnih cevi desnih pljuč. Današnja noč je cesar primeroma dobro prebil. Subjektivno stanje ni zadovoljivo. Tudi danes je cesar ob zgodnji uri vstal, da normalno reši državne posle in sprejel dopoldne dvorne šarže ter ogrskega ministrskega predsednika v svrhu poročila.

Dunaj. K zgorajšnjemu komunikeju je izvedel dunajski poročevalec »Slovenca« iz dvornih krogov: Dvorni svetnik dr. Ortner je bil včeraj dvakrat pri cesarju. Zvečer je šel cesar ob navadni uri v posteljo. Njegova temperatura je znašala 38 stopinj. Noč je motil kašelj, splošno pa noč ni bila slaba. Ko je danes cesar ob navadni uri vstal, sta prišla k njemu zopet dr. Kerzel in dr. Ortner. Bolezen označujejo kot globokoležeči bronhitis. Kljub obolenju je cesar danes šel v svojo delavno sobo in reševal državne zadeve. Dopoldne sta obiskala cesarja nadvojvodinja Marija Valerija in njen soprog. Potovanje cesarjevo k delegacijam v Budimpešto je preklicano.

Dunaj. Uradne vesti o cesarjevi bolezni, kakor tudi vesti, da se vsled odklonilnega stališča Huerte napram zahtevi ameriških Združenih držav proti Mehiki, so na današnjo borzo zelo vplivale. Vsi papirji so padli.

PROTESTNI SHOD KOROSKIH NEMŠKIH NACIONALCEV.

Celovec. Včeraj so nemški nacionalci v Sinči vesi sklicali »Kärntner Tag«. »Freie Stimmen« so prinesle na čelu lista oklic, naj se celovski nemški nacionalci »v masah« udeležijo tega demonstracijskega shoda, naperjenega proti zahtevam koroskih Slovencev, češ da ga hočejo Slovenci razbiti. Udeležba je bila 800 do 1000 ljudi. Naše ljudstvo se je udeležilo shoda v velikanskem številu, bili so skoro sami kmetje, ki pa jih niso pustili v dvorano, katero so napolnili celovski in velikovski nemški nacionalci. Shod je sklical »Bauerbund«. Naših govornikov niso pustili govoriti in so jih kolikor se jim je posrečilo vtihotapiti se v dvorano, vrgli iz dvorane, ker so se jih bali. Edino poslanca Grafenauerja so pustili govoriti. Na shodu so govorili Kišner, Lučovnik, Mihor, Grafenauer, Metnitz, Lemiš Artur, Wieser in Linhart. Govorili so strupeno proti Kranjcem. Lemiš jih je imenoval »Messerstecherje«. Na shodu je bilo veliko število žandarjev. Fakinaža, ki so jo vzdignili iz Celovca, je brez povoda napadla nekega kaplana in celo nemškega poslanca Nageleta, ki se je proti druhali potegnil zanj. Tako razumejo miroljubnost med Nemci in Slovenci, o kateri so na shodu govorili. Na sijajni govor poslanca Grafenauerja ni mogel nobeden odgovoriti, ker so bili nasprotni govorniki pravi reveži in so govorili le to, kar so imeli na listkih zapisano. Naši zborovalci, ki niso smeli v dvorano, katero so si nasprotniki zato izbrali, da ni mogla naša množica shodu prisostvovati, so zapeli cesarsko pesem, Nemci pa so odgovorili z »Wacht am Rhein«, in ptujski Linhart — Kočever po rodu — je slikal Slovence kot največje izdajalce, Linhart, ki je bil anarhist in vpisan v belgijsko organizacijo anarhistov. Nasprotniki so po Celovcu z lepaki vabili na shod, ki so ga prej krstili »Kärntner Tag«.

SMRTNA KOSA.

Ribnica. Umrla je danes g. Franciška Prijatelj, mati g. Vladimira Prijatelja, profesorja na knego - škofijski gimnaziji v Št. Vidu pri Ljubljani.

HRVATSKI IN SLOVENSKI KANDIDATI VZHODNI ISTRI.

Voloska. Za kandidate »Političnega društva« istrskih Hrvatov in Slovencev so od zaupnikov predlagani: Vekoslav Spinčič za občno kurijo Volosko, Cres, Krk; dr. Poščić za kmetske občine Volosko; Josip Ribarič, profesor v Kastvu, za Podgrad, dr. Červar za mestni mandat.

KLOFAČ ZA ODLOČEN NASTOP V DELEGACIJAH.

Praga. Klofač se je dne 19. t. m. na shodu v smichovskem Narodnem Domu pečal s političnim položajem. Zahteval je, da morajo Čehi svojo taktiko izpremeniti in da mora češko časopisje dostojno polemizirati. Glede na taktiko Čehov v delegacijah je izjavil, da se mora tako notranja in zunanja politika presojati in obsojati. Tako politika grofa Stürgkha kakor politika grofa Berchtolda je protidemokratska in protislovenska. Zastavo nezadovoljnosti in neprikritega odpora nesemo tudi v delegaciji, ker bi ne bilo pametno prekrivati, da smo nezadovoljni. Naš narod se ni desetletja boril proti dualizmu in centralizmu zato, da v kritičnem trenutku zamolči notranje prepričanje naših zadnjih dveh generacij. Dovolj dolgo smo na Dunaju vsakomur zatrjevali, da smo dobri Avstrijci. Zdaj je čas, da javno in povsod, tudi v delegacijah, izjavimo, da smo v prvi vrsti dobri Čehi in dobri Slovani in da hočemo tako ostati in da so naše koristi in naša bodočnost v nevarnosti.

DELOZMOŽNOST DRŽAVNEGA ZBORA.

Praga. »Venkov«, glasilo čeških agrarcev, izjava, da obstrukcijo v državnem zboru more le preprečiti, če se obnove ustavne razmere na Češkem.

POGOVOR Z DR. SVIHO.

Praga. »Samostatnost« objavlja razgovor z bivšim poslancem dr. Karlom Sviho, ki je izjavil, da je nedolžen in da hoče poizkusiti pred porotniki dobiti zadoščenja za strašne obdolžitve proti niemu. Dr. Sviha upa, da se bo o njegovi tožbi koncem majnika ali pa začetkom junija razpravljalo.

IMENOVANJE GALISKEGA NAMESTNIKA.

Praga. »Narodni Listy« poročajo, da zboruje danes ministrski svet, ki se bo pečal tudi z imenovanjem novega galiskega deželnega maršala in se v ta namen muči na Dunaju galiski namestnik dr. vitez pl. Korytowski. Splošno sodijo, da postane galiski deželni maršal dr. Leo.

USTANOVITEV NEMŠKE AGRARNE STRANKE NA MORAVSKEM.

Brno. Zdaj šele se je izvedelo, da so dne 30. marca nemško - moravski kmečki poslanci in člani agrarnega izvršilnega odbora ustanovili samostojno politično nemško moravsko agrarno stranko.

KONFLIKT Z AMERISKIMI ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI IN MEHIKO ZOPET POOSTREN.

Washington. Amerikanska vlada je dne 17. t. m. naznanila Huerti, da, če odkloni salut ameriškim ladjam, bo imelo to resne posledice. Huerta mora prvotno Mayoovo zahtevo brezpogojno izpolniti. Rok se Huerti ne podaljša.

Washington. Huerta je odklonil zahtevo ameriških Združenih držav, da mora amerikansko zastavo brezpogojno pozdraviti.

TURŠKA OBOROŽEVANJA.

Dunaj. Skodove tovarne in Hirtenberska tovarna patronov so dobile znatna naročila od turške vlade. Turčija je naročila pri Skodi havbice za 4 milijone kron, pri Hirtenberski tovarni pa za 3 milijone patronov.

VOHUNSTVO NA FRANCOSKEM.

Pariz. Tukajšnji listi poročajo, da so blizu Nancyja vjeli nekega nemškega vohuna v bližini utrdb Frouara. Vjetnik nima nič papirjev pri sebi, pravi, da se piše Covalotti in da je Strassburžan.

BEROLINSKI POLJAKI SE PRITOŽUJEJO RADI DOGODKOV V MOABITU OSEBNO V RIMU.

Poznanj. Radi znanih dogodkov v Moabitu odpotuje poljska deputacija v Rim. Deputaciji pripadajo med drugimi poslanec Morawski, grof Tyszkiewicz, grof Gostomski in grof Lubinski ter princ Czarloryski. Deputacija ima s seboj dokumente, ki utemeljujejo pritožbe proti postopanju nemških duhovnikov s poljskimi katoličani.

ZA ELEKTRIČNO ŽELEZNICO DUNAJ-BRNO.

Brno. Tu je zboroval shod prizadetih zastopnikov, ki so soglasno sklenili resolucijo, ki poziva vlado, da naj na vso moč pospeši ustanovitev električne železnice Brno — Dunaj.

VOLILNI SHODI V ZVEZI S KINOPREDSTAVAMI.

Pariz. Znani poslanec Guesde priredi pred vsakim svojim govorom ob sedanjem svojem agitatoričnem potovanju kinopredstave. S kandidatom so baje volilci zelo zadovoljni.

Po svetu.

Poljskemu Sokolu je v Lvovu umrl poljski bogataš dr. Alfred Burczynski zapustil en milijon kron.

Bitka med cigani v Frankobrodu. V Althe Mainzergasse so se dne 18. t. m. zjutraj ob 3. uri stopili alzaški cigani. Ranjencev je več, zaklan je cigan Wolf, neki drugi cigan je bil smrtno nevarno ranjen. Policija je prišla enega samega cigana, ker so vsi drugi ušli.

Povsod sami »vohuni«. V Mor. Ostravo je prišel, kakor poroča »Opavsky Dennik«, na obisk k svoji materi poljski žurnalist g. K. iz Krakova, a je tu doživel dogodek, ki mu ostane v trajnem neprijetnem spominu. Prišel je v Svinovo, kjer se je ljudem zdel nenavaden, ker je povpraševal po kraju. Orožništvo je bilo opozorjeno nanj, pa je takoj menilo, da gre tukaj za kdo ve kako nevarnega ruskega vohuna. Kmalu so bili skupaj. Orožnik ga je prijel, ko ravno sedel v vagonu lokalne železnice, da se popelje nazaj v Mor. Ostravo. »Vohuna« so pridržali pod ključem v Svinovi, od koder so ga naslednjega dne odpravili na pol. komisariat v Mor. Ostravo. Po temeljitim zaslišanju je bil — izpuščen na svobodo.

Poslano.

Z ozirom na neko pojasnilo »Tovarn za drože« v »Slov. Narodu« z dne 18. aprila izjavljam, da nisem v nobeni zvezi s tem pojasnilom. V tem pojasnilu naznanjajo namreč neke »Tovarne za drože«, da bodo od 15. aprila naprej drože materčine zaračunale po 1 K 40 v za kg, špiritne pa po 1 K 30 v za kg. Izjavljam, da se bodo pri meni kot doslej dobivale tudi nadalje špiritne drože kg po 1 K 20 v doma, pri pošiljkih po pošti se vračuna samo poštnina.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1914.

Z velespoštovanjem

Prva jugoslovanska tvornica drož
Jos. Košmerlj nasl. Kal. Košmerlj
1331 Franciškanska ulica šteč. 6.

1328

Franc Šetinc, trgovec v Starem trgu, naznanja v svojem in v imenu svojih otrok **Stane, Franceta in Anice** vsem sorodnikom, prijateljem in znanem tužno vest, da je naša preljuba, nepozabna soproga, dobra mati oziroma hčerka, sestra in svakinja, gospa

Ana Šetinc, roj. Maver

danes dne 19. aprila 1914 pri ponoči v 27. letu starosti, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage ranjke bo v torek dne 21. aprila ob 7. uri zjutraj iz hiše žalosti na pokopališče k sv. Martinu. Sv. maše zadušnice se bodo služile v raznih cerkvah.

Staritrg pri Ložu,
19. aprila 1914.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 20. aprila 1914.

Pšenica za april 1914.	12 74
Pšenica za maj 1914.	12 63
Pšenica za oktober 1914.	11 52
Rž april 1914.	10 47
Rž za oktober.	8 87
Oves april 1914.	8 16
Oves za oktober.	7 91
Koruza za maj 1914.	6 74
Koruza za julij 1914.	6 95

Prodajalko

izurjeno v trgovini s papirnim blagom, sprejme
A. Slatnar v Kamniku. 1286

Sromeljsko vino

iz vinogradov g. majorja F. 1913 je naprodaj. Natančneje se zve pri g. Fr. Banetu v tivolskem gradu in p. Fram-Šeku v Sromljah, Štajersko. 1307

!!! Cirkvenica!

Vila Antonija z lepim vrtom, moderno urejena, zavarovana pred vetrovi; sobe s penzionom in brez nje. Cene zmerne. Pojasnila daje upravništvo v.le.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, stara mati, sestra, tašča in teta, gospa

Helena Šmuc

danes ob 4. uri popoldne po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 56. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 20. aprila t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Resljeva cesta št. 20, na pokopališče k Sv. Križu.

Blag ji spomin!

V Ljubljani, dne 18. aprila 1914.

Žalujoči ostali.

I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

Razglas.

Ker se dne 21. t. m. prične gradba cestnega kanala na Karlovski cesti

ostane do dovršitve dela ta cesta v svojem odseku med Nadvojvode Friderika cesto in med Zvonarsko ulico zaprta za promet z vsakršnimi vozili, za ježo in gnanje živine. Protiravnanje se bo kaznovalo po določilih § 70. občinskega reda.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 20. aprila 1914.

Baška (otok Krk, Istra) morsko kopališče

Velika peščena obala. — Morsko dno plitvo in čisto. — Čisto morje. — Moderno urejeni hoteli, sobe v privatnih hišah.

Dnevna zveza z Reko.

Prospekti zastoj.

334 (10)

Uprava kopališča.

Žalni klobuki.

Modni salon

Popravila.

Stuchly-Maschke

Ljubljana, Židovska ulica šteč. 3.

Friporoča cen. damam tu in na deželi svojo bogato zalogo vseh vrst damskih in otroških klobukov po znano nizkih cenah. Cene brez konkurence.

RADIUM

STRAPAZ-IN TKANINE

tovarne B. SPIEGLER in SINOVI, Hronov

so izdelane iz najfinejše Amerike - preje ter so v lepoti in trpežnosti neprekosljive. Imajo prednost, da ostanejo v perilu snežnobe ter so znatno cenejše kot konkurenčni izdelki. Dobivajo se v poljubni širjavi in debelosti za vsakovrstno životno ali posteljno perilo v manufakturni trgovini

J. CIUHA, LJUBLJANA, Pod Trančo.

Zahtevajte vzorce za pralno preizkušnjo.

2 mali stanovanji

se oddasti takoj oziroma prazno z majem. — Več se izve pri Davorinu Rovšek-u, fotografu, Kolo-dvorska ulica 32 a. 1332

Služba

organista in cekvenika

razp'suje župnijski urad Mošnje. Plača 700 kron, pristo stanovanje. Oženjeni imajo prednost. Nastop službe takoj, ali vsaj o Binkošti, to je s 1. dnem v ročniku 1914. 1339

Vabilo na

OBČNI ZBOR

društva za vzdrževanje

Elizabetine otroške bolnice

ki se vrši

v četrtek, dne 30. aprila letos ob 3. uri popoldne v mestni posvetovalnici.

Dnevni red:

1. Zdravniško poročilo.
2. Poročilo upravnega sveta.
3. Nove volitve.

Predlogi, ki jih nameravajo postaviti pri občnem zboru društveni člani, se morajo v smislu § 7. društ. pravil najkasneje 5 dni poprej pisмено prijaviti upravniemu svetu.

1335

Upravni svet.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA - KOMENSKA ULICA 4
SEPRIZRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANC

Proda se še dobro ohranjen skoraj nič rabljen

pletilni stroj

Več se poizve pri Apoloniji Serše na Ježici hiš šteč. 57. 1315

Dr. P. Defranceschi

primarij v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Rudolfovem, je uporabljal tinkturo za želodec, lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani, Dunajska cesta, z najboljšim uspehom. — Steklenica 20 vinarjev.

Naročila sprejema lekarna
G. Piccoli,
Ljubljana.

Oglejte si zalogo,
zahtevajte vzorce

I. KOSTEVC Ljubljana
Sv. Petra cesta 4

Sukno, volнено blago, vse vrste perilno blago, šifoni, preproge, odeje, zastori in izvrstno gotovo moško perilo se dobi po najnižjih cenah ::
v manufakturni modni trgovini